

KA SINA SAAD KEELI ÕPPIDA!

NÕUANDED EDUKAKS KEELEÕPPEKS

UUE KEELE ÕPPIMINE NÕUAB AEGA JA VAEVA

KUID IGAÜKS SAAB SELLEGA HAKKAMA JA SEE ON VAEVA VÄÄRT

Isegi kui oskad vaid paari sõna, saad sa nii töö- kui ka puhkusereisil soojema vastuvõtu osaliseks. Ning kui pingutad natuke rohkem, omandad uue oskuse, mis võib sulle ka karjääriredelil kasuks tulla.

Miljonid inimesed räägivad võõrkeeli. Siiski arvavad paljud, et nad ei suuda ise keeli õppida.

„MA EI OLE SAANUD KEELI ÕPPIDA JA NÜÜD OLEN MA SELLEKS LIIGA VANA”

Sa pole kunagi liiga vana, et õppida. Sageli öeldakse, et ainult lapsed omandavad keeli kiiresti. See pole nii. Ka täiskasvanutele meeldib õppida ja nad on selles väga edukad.

„KOGU SÕNAVARA JA GRAMMATIKA OMANDAMINE VÕTAB AASTAID”

Sa ei pea kõike oskama – esialgu piisab vähesest, et saaksid uues keeles juba suhtlema hakata, lisades järjest uusi teadmisi.

„MULLE EI JÄÄNUD KEELED JUBA KOOLIS KÜLGE”

Paljud, kes ei olnud koolis keeleõppes edukad, õpivad keeli hiljem. Kaasaegsed meetodid on meeldivad, aitavad sul suhelda ja uue keele kasutamist nautida.

„MUL ON PIINLIK, KUI MA TEEN PALJU VIGU”

Selleks pole põhjust. Vead on keeleõppe osa ja vestluskaaslased mõistavad sind, nii et ära muretse, vaid proovi ikka.

„TÄNAPÄEVAL PIISAB INGLISE KEELEST”

Inglise keelest on palju kasu, kuid sellest ei piisa. Mõistad inimesi ja enese ümber toimuvat palju paremini, kui oskad vestluskaaslaste keelt.

KUST PEAKSIN ALUSTAMA?

Anname sulle mõned nõuanded

MÕTLE LÄBI, MIDA SA SOOVID UUE KEELEGA TEHA

- Saada hakkama lühikesel reisil?
- Internetis surfata?
- Vaadata filme või telesaateid?
- Mõista teist kultuuri?
- Suhelda tööl (telefonis, koosolekutel, külalisi võõrustades)?
- Leida parema töökoha?
- Rääkida pere ja sõpradega?
- Lugeda ajalehti?
- Või õpid lihtsalt isiklikust huvist?

JA KUIDAS SA SOOVID ÕPPIDA

- Kiiresti ja intensiivselt VÕI pikema aja jooksul
- Sõpradega / rühmas VÕI iseseisvalt
- Iseseisvalt / kaugõppes VÕI koos õpetajaga
- Riigis, kus elad VÕI kodus VÕI välismaal

KAVANDA OMA KEELEÕPE NII, ET SEE SOBIB SINU JA SU IGAPÄEVASE RUTIINIGA. NII OLED EDUKAM. KÜSI ENDALE:

- Kui palju aega saan ma nädalas panustada?
- Kas ma saan õppida regulaarselt?
- Mis vahendid mul juba olemas on (arvuti, telefon, õpikud jne)?
- Kust leian õppematerjale (veebilehed, mobiilirakendused, raamatukogu, raamatupood, võõrkeelsed ajalehed ja ajakirjad kioskist, televisioon...)?
- Kuidas saan kontakti inimestega, kes räägivad keelt, mida õppida tahan?

NING MILLISED MATERJALID JA ÕPIVIISID SULLE SOBIVAD?

- Grammatikaülesannete tegemine (veebis ja/või kirjalikult)

Kui oled kogenud keeleõppija, mõtle järele, millised keeleõppetegevused sulle kõige paremini sobivad. Selle põhjal saad valida kursuse või õppematerjali, mis sind kõige rohkem aitab.

NÄITEKS:

- Vestlustunnid ja/või tandemõpe emakeelse kõnelejaga
- Taskuhäälingu/audioraamatu kuulamine reisimise ajal
- Õpiku kasutamine
- Ajalehtede ja ajakirjade lugemine
- Kirjanduse lugemine
- Mobiilirakenduste kasutamine keeleõppeks
- Videote vaatamine – telesaated ja/või veebikanalid ja teenused nagu Netflix ja Youtube
- Rääkimise või kuulamise harjutamine

VALI OMA ÕPIVIIS

Õppida saab mitmel moel. Igal viisil on omad head ja vead ning need võivad sulle eri aegadel erinevalt sobida.

ÕPPIMINE OMA RIIGIS

Iseseisvalt?

Näiteks iseseisva õppe kursuste, keeleõpperakenduste või raadio- või teleaadete toel õppides:

- Vastab sisu ja rütm sinu soovidele ja eesmärkidele.
- Puudub konkreetne tunniplaan, nii et saad õppida endale sobival viisil ja ajal.
- Tegutsed iseseisvalt ja pead end ise motiveerima.

Osad iseseisva õppe kursused pakuvad mentorite abi

nii silmast silma kui ka distantstilt.

Rühmas?

Kodu või töökoha lähedal kord või paar nädalas toimuvad tunnid sobivad paljudele (ehkki muidugi mitte kõigile):

- Rühmas võib olla väga tore õppida ja rühma liikmed motiveerivad üksteist.
- Hea õpetajaga koos on palju võimalusi keelt kasutada.
- Võid leida kaaslasi, kellega ka väljaspool tundi koos õppida.
- Tavaliselt tähendab see kindla tunniplaan järgimist (kuigi enamasti saad ise valida, kas õpid lõuna ajal, õhtul, nädalavahetusel vm).

Kui soovid, võid osaleda ka intensiivsetel erikursustel.

VÄLISMAAL ÕPPIMINE

Välismaa keelekursusel:

- on õpe tavaliselt intensiivne, nii et õpid lühikese ajaga palju;
- ümbritseb sind õpitav keel ja kultuur;
- saad suhelda kohalike inimestega ja saad osa nende elust;
- osalemine võib olla kulukas;
- osalemine võib olla ajaliselt raske.

Välismaal saab õppida ka puhkusereisil käies, kui oled nõus pingutama, või ka välismaal töötades.

VIRTUAALNE KEELEÕPE

Tänapäeval on üha enam võimalusi luua virtuaalseid kontakte inimestega kogu maailmas. Võid kasutada Skype'i/Snapchati või muid sotsiaalmeedia platvorme, et regulaarselt vestelda, või vahetada meile või kasutada Facebooki ja Twitterit.

Lisainfot veebivahendite ja materjalide kohta leiad: www.ecml.at/ict.

KURSUSTE LEIDMINE

Internetist on võimalik leida erakeeltekoolide kontakte. Kuid on palju teisi võimalusi, mis võivad odavamad olla. Enamikes linnades on olemas asutused, mis pakuvad täiskasvanutele õppimisvõimalusi, sh keelekursusi. Paljud koolid ja ülikoolid pakuvad kohalikele elanikele iganädalasi paaritunniseid keelekursuseid. Kohalikud omavalitsused (küsi enda kodukohast) ja kaubanduskojad pakuvad sageli kas ise kursuseid või teavad, kes pakuvad. Infot leiab ka raamatukogudest. Samuti võivad sind aidata haridusministeeriumid või suunavad nad su organisatsioonide juurde, kes oskavad nõu anda. Kultuuriinstituudid (nt Goethe Instituut, Briti Nõukogu, Prantsuse Instituut) pakuvad rohkelt valikuid eri tasemetele.

Neil, kes ei ela hea keeltekooli läheduses või kes eelistavad üksi õppida, on võimalik kasutada kaugõppe võimalusi, näiteks vaba juurdepääsuga veebikursustel (MOOC), kohaliku täiskasvanuhariduse asutuse või ülikooli juures või (mõnes riigis) riikliku koolituspakkuja juures.

Paljudes raamatupoodides on olemas hea valik materjale, mille toel iseseisvalt õppida.

HEA KURSUSE VALIMINE

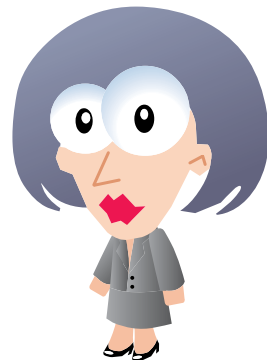
Siin on sulle mõned nõuanded, et teha hea valik:

- Palu alati, et sulle näidataks kooli. Või kui see asub välismaal, kogu nii palju infot kui võimalik näiteks majutuse või kultuuritegevuste kohta.
- Kas kool pakub sulle piisavalt infot kursuste, rühmade suuruse, keeletasemetega kohta?
- Kas töötajatel on vajalik kvalifikatsioon?
- Kas koolil on head materjalid ja keskkond?
- Kas koolil on tegevusluba? Kas seda kontrollib regulaarselt haridusministeerium või mõni muu asutus?
- Kas saad tutvuda kooli seniste õpilaste hinnangutega?
- Kui tegu on veebikursusega, siis kas leiad näiteks praeguste/endiste õpilaste tagasisidet?
- Kas sul aidatakse soovi korral valmistuda eksamiteks?

KUI OLED ALUSTANUD

Keele õppimine on meeldiv, aga kui soovid olla edukas, pead sa olema motiveeritud. Mida aktiivsem oled, seda suurem edu sind saadab.

Kui tunned, et sa ei saa hakkama või oled tüdinenud (paljud tunnevad vahel nii), siis ära anna alla. Räägi õpetajaga või kellegagi, kellega sa koos õpid. Või pea pausi – see aitab sul taas uue hooga alustada. Motivatsiooni võib tõsta ka õpitavas keeles teleseriaali vaatamine või see, kui planeerid reisi riiki, kus seda keelt kasutatakse.

VEEL NÕUANDEID

- Ära püüa kõike korraga õppida. Sea endale selged ja saavutatavad eesmärgid ning liigu nende suunas omas tempos.
- Proovi uusi õpiviise – uued meetodid ja tehnoloogia võivad sind aidata.

- Kasuta ära iga võimalus õpitavas keeles suhelda.
- Ära karda vigu teha. Sa saad neid vähehaaval vähendada. Oluline on, et saaksid oma sõnumi edasi antud.
- Korda õpitud ja vaata regulaarselt üle oma edusammud.

LUGEMINE JA KUULAMINE

- Väga oluline on palju lugeda ja kuulata. Mida enam sa kuulad, seda paremini sa räägid. Lugemine aitab sul paremini kirjutada.
- Loe ja kuula tekste, kus õpitav keel esineb loomulikul kujul (ajaleht, televisioon, raadio).
- Pea meeles, et teksti mõistmiseks ei pea sa teadma iga sõna.
- Jälgi oma edusamme. Vaata üle, mida sa oled juba õppinud. Kas õpitu tundub nüüd lihtsam?

RÄÄKIMINE

- Harjuta rääkimist nii palju kui võimalik (räägi kaasõpilaste, emakeelsete kõnelejate ja ka iseendaga!).
- Kui oled riigis, kus õpitavat keelt räägitakse, aga inimesed räägivad sinuga sinu keeles või inglise keeles, selgita neile, et eelistad kasutada nende keelt.
- Jäta meelde väljendid, mida kõige enam kasutad inimestega kohtudes, poes käies, toidukohas tellides jne.

- Enamik inimesi ei hakka kunagi võõrkeelt aktsendivabalt rääkima ja see ei olegi oluline, kuni aktsent ei takista sinu mõistmist.

KIRJUTAMINE

- Püüa leida regulaarseid võimalusi kirjalikult suhelda – meilid, postkaardid, kirjad jne. Võid õpitavas keeles pidada päevikut.
- Loe enda kirjutatu läbi: kirjutades on sul rohkem võimalusi ja aega oma teksti kontrollida ja vigu parandada.

SÕNAVARA

Uute sõnade õppimine on lihtsam, kui rühmitad need tähenduse järgi – ära tee juhuslike sõnade loendeid, vaid seosta neid piltide või mõtetega. Ära ehmata, kui sa ei tea mõne sõna tähendust – sageli suudad sa tähenduse kontekstist tuletada.

Õpetajad õpetavad, aga vaid õppijad saavad õppida. Lõpuks vastutad oma edusammude eest ise. Seega parim viis õppida on nii, nagu sulle kõige paremini sobib!

Sloveenia on meile lähedal ja me käime seal nüüd palju rohkem, sest oskame veidi nende keelt.

Lapsed hakkasid koolis prantsuse keelt õppima ja me läksime ka kursusele, et neid aidata.

Kohtusin puhkuseraisil toreda noormehega ja tahaksin talle kirjutada, aga ta räägib ainult portugali keelt.

Mulle meeldib internetis surfata. Oskan nüüd nii hispaania kui ka inglise keelt ja saan palju rohkem infot.

Meie ettevõtte sõlmis Venemaal suure lepingu; meie sekretär räägib vene keelt, millest oli läbirääkimiste alguses väga palju kasu.

SA TEAD JUBA ROHKEMAI KEELI KUI ARVAD

Enam kui pooled inimesed maailmas kasutavad iga päev kaht või enam keelt. Teisisõnu – normiks on mitmekeelsus, mitte ükskeelsus. On palju põhjuseid, miks keegi on kaks- või mitmekeelne: inimese vanemad võivad rääkida kaht keelt või võidakse keel omandada välismaal töötades; põhjuseks võib olla poliitiline ränne, mille puhul inimesed ja perekonnad peavad omandama uue kogukonna keele, kuid hoiavad samas alal kontakte kodumaaga; lapsed võivad teisi keeli või võõrkeeli omandada koolis; eri keeli oskavad kaks- ja mitmekeelsete kogukondade liikmed jne.

Vahel ütlevad inimesed, et nad ei tea ühtegi teist keelt. Tegelikult on aga väga vähesed meist päriselt ükskeelsed, sest puutume teiste keeltega kokku paljudel eri viisidel; meil kõigil on mitmekeelne pagas

asjadest, mida eri keeltes ära tunneme, mõistame või väljendada oskame.

Järgnevad küsimused aitavad sul mõelda enda mitmekeelsuse peale:

- Kas kuulsid kunagi sõpra või sugulast võõrkeelt rääkimas? Kas said osadest sõnadest aru?
- Mitmes keeles tunned sa ära väljendid nagu „Tere!“, „Nägemiseni!“ ja „Aitäh!“?
- Kas oskad enda keeles nimetada sõnu, mis on teistest keeltest laenatud?
- Kas oled teises keeles edukalt hakkama saanud näiteks poeskäigu, toidu tellimise või majutuse korraldamisega?
- Kas mõistad vahel ajalehe pealkirjade või muude uues keeles kuuldavate väljendite tähendust?

NÄED – SA POLEGI PÄRIS ALGAJA!

KAS OLED VALMIS KEELEVÄLJAKUTSETEKS?

Kõige parem on uue keele oskust arendada seda kasutades. Võta vastu keeleväljakutsed!

	Läks hästi	Proovin veel
Juhatasin turistile oma linnas teed.		
Helistasin/Skaipisin õpitavas keeles.		
Pidasin õpitavas keeles nädal aega päevikut.		
Otsisin uues keeles internetist infot nt puhkuseriisi jaoks.		
Meilisin sõbraga, kes on teises riigis.		

Mõtlesin välja enda väljakutsed.

Rohkem väljakutseid leiad: <https://edl.ecml.at/languagechallenge>

TÄNUSÕNAD

Täname Frank Heyworthi juhendi teksti koostamise eest.

EUROPEAN CENTRE FOR
MODERN LANGUAGES
CENTRE EUROPEEN POUR
LES LANGUES VIVANTES

EUROOPA KEELTEPÄEV
26. SEPTEMBER
WWW.COE.INT/EDL

